

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

Art. I. Vtrum confessarius in omni casu teneatur servare sigillum
confessionis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

constupravit, dicat se commisisse incestum cum A
consanguinea, eique vim intulisse, non expli-
cando circumstantiam personæ.

89. Inferes etiam ex dictis, non licere ad expli-
candum peccatum veniale, vel etiam mortale, ali-
as rite confessum, revelare in confessione pec-
catum complicitis: nam institutio & præceptum
confessionis, non obligat ad explicanda integrè
peccata venialia, aut mortalia, alias rite confessa.
Unde si soror venialiter peccasset in non satis
promptè resistendo violentiæ fratris, stuprum in-
ferre parantis, non liceret ei in confessione fra-
tris personam & crimen detegere, sed teneretur
circumstantiam personæ occultare, quia in eo casu
non haberet jus, ob integritatem suæ confessio-
nis, ad revelandum peccatum fratris, cum pecca-
ta venialia, eorumque circumstantiæ, non debe-
ant necessariò in confessione declarari.

90. Tertiò ex dictis colligitur, quod si quis sine
necessitate & causa rationabili, complicitis crimen
detexit Confessario, tenetur illi famam restituere,
si possit, quia peccavit contra justitiam; diffi-
cillimum tamen est in eo casu posse restituere; un-
de penitentes valde cauti & prudentes in con-
fessione esse debent, & diligenter cavere, ne sine
necessitate personam & peccatum complicitis
Confessario manifestent; in quò multi ex igno-
rantia vel inconsideratione sæpè delinquant, un-
de à Confessore monendi & instruendi sunt.

91. Ad complementum hujus disputationis scien-
dum est, præter casus supra explicatos, adhuc ef-
se duos in quibus penitens ab integritate con-
fessionis excusatur. Primus est, si Sacerdos ipse
qui confitetur, non potest suum peccatum ape-
rire, nisi violando sigillum confessionis, seu dete-
gendo peccatum penitentis sibi ante confessi.
Tunc enim hoc peccatum reticendum esse do-
cent communiter Theologi & Casuistæ; quia
nimirum Christus in favorem penitentis, voluit
Sacramentum penitentiae tam stricto sigillo
munire, ut sine penitentis consensu non possit
ulla de causa Confessarius uti notitiâ peccatorum
in confessione habitæ; unde licet integritas con-
fessionis sit de jure divino, sicut observatio sigil-
li confessionis, necessitas tamen servandi sigil-
lum, major est, quam necessitas integrè confi-
tendi.

Secundus est, quando penitens habet aliqua
peccata superiori reservata, nam tunc superior
potest, urgenti gravi aliqua causa, auditis refer-
vatis, ab illis tantum penitentem absolvere, &
reliqua non reservanda inferiori Sacerdoti com-
mittere. Id tamen non potest sine urgenti cau-
sa; quia cum integritas confessionis sit de jure
divino absque urgente & gravi aliqua causa,
confessio dimidiari non debet. In eo autem casu
non tenetur penitens peccata reservata à qui-
bus à superiori absolutus est, rursus inferiori con-
fiteri, cum nulla sit obligatio bis confitendi ea
peccata à quibus penitens rite absolutus
est, nisi in casibus supra disp. 8.

art. 2. in fine expressis.

* *
*

DISPUTATIO XI

De Sigillo Confessionis.

Ad quest. 11. Supplementi.

Qua docet S. Thomas quest. 10. de
fectibus confessionis, penitentia
de effectibus penitentiae. Unde
hac prætermissa quaestione, quæ
sigillo confessionis quæst. 11. tracti, breviter hic
exponenda sunt.

ARTICULUS PRIMUS

*Verum Confessarius in omni casu tenetur
servare sigillum confessionis?*

§. 1.

*Quibusdam præmissis, conclusio affirmativa
statuatur.*

Supponendum est ex D. Thom. hic art. 3. si
solum confessionis nihil aliud esse quam obli-
gationem quâ Confessarius astringitur ad servan-
dum secretum de iis rebus quæ audit in con-
fessione: hæc enim obligatio metaphorice sigil-
lum appellatur, quia sicut secreta sigillo obligati
solent, ne aliis palam fiant; ita arcana peccato-
rum Confessori concedita, perpetuò silentio
ge, quasi sacro & inviolabili sigillo, obligati
debent, ne aliis revelentur.

Supponendum est secundo, ex triplici præ-
cepto Confessorem obligari ad servandum secretum
confessionis, naturali, divino, & humano. Na-
turali, quia est de jure naturæ servare communi
sibi alterius depositum, tueri famam proximi, &
non facere alteri, quod tibi fieri non vis. Divi-
no, quia confessio, quæ est juris divini, sine le-
ge non esset nimis odiosa, & consequenter impos-
sibilis moraliter; qui autem præcipit finem, cen-
tur etiam præcipere illa sine quibus conservari
finis nequit. Humano denique, quia Ecclesiæ
strictissime præcipit sigillum confessionis servari, &
penis gravissimis ejus violatores puniri, ut patet
ex canone Sacerdos de Penitentia dist. 4. ubi sta-
uitur adversus infractores hujus sigilli pena de-
positionis, & perpetuæ peregrinationis. Quia
tamen raro sanctificantur, qui frequenter pe-
grinantur, ut communiter dicitur, in epistola.

E Omnis viri & quæ sexus statuatur eadem pena de-
positionis; & loco peregrinationis in claustris
tuta in monasterio arcto. Sic enim in eo dicitur.
Caveat autem omnino Sacerdos, ne verbo, aut signo,
aut aliquo quovis modo, aliquatenus proditor sit
sed si prudentiori consilio indiget, illud ab aliquo
in penitentiali iudicio sibi detectum præsumptivo
velare, non solum à Sacerdotali officio deponendum
cernimus, verum etiam ad agendam perpetuam
penitentiam, in arctum monasterium detrahendum.

Ex his intelliges, quod licet ille qui furum
rem depositam in loco sacro, vel in arcto pec-
cat non solum peccato furæ, sed etiam peccato
sacrilegii, contra religionem & reverentiam loci

facri; ita & qui violat sigillum confessionis, non solum peccat contra jus naturale secreti, sed etiam contra religionem, & contra reverentiam debitam Sacramento. Unde triplex peccatum committit; primum detractionis, infamando proximum; secundum infidelitatis, non servando secretum; tertium sacrilegii, contra reverentiam Sacramenti, quod ultimum est semper mortale, cum alia duo ex levitate materiae possint esse venialia. His praemissis, pro resolutione difficultatis propositae.

Dico, tam strictam esse sigilli confessionis obligationem, ut nequidem in periculo boni communis, aut in quantacunque necessitate, liceat illud violare. In hac conclusione conveniunt omnes Theologi & Canonistae nemine excepto.

Probatur primò ex capite *Sacerdos*, supra citato, ubi dicitur quod Sacerdos non debet revelare secretum confessionis, pro quocunque scandalo vitando.

Probatur secundò ratione divi Thomae hic art. 1. Nunquam licet agere id quod est intrinsecè malum: Sed violare sigillum confessionis est intrinsecè malum: Ergo in nullo casu illud violare licet. Major patet, Minor probatur dupliciter. Primò, quia mentiri est intrinsecè malum: Sed revelare confessionem est mentiri; nam qui eam revelat, dicit ut homo se scire quod nescit ut homo, sed ut Deus, seu ut Dei vicarius: Ergo revelare confessionem est intrinsecè malum. Secundo, Agere contra significationem Sacramenti, est intrinsecè malum, est enim gravis injuria contra Sacramentum: Sed violare sigillum confessionis, est facere contra significationem Sacramenti: Ergo est intrinsecè malum. Major constat, Minor probatur, quia hoc Sacramentum significando gratiam, significat remissionem peccatorum, quae est ratio quare & occultatio quam facit Deus de peccatis, quae amplius non revelabuntur, neque in hoc saeculo, neque in futuro, ad confusionem poenitentis: Ergo revelare peccata in confessione explicata, in confusionem poenitentis, est agere contra significationem hujus Sacramenti.

Hanc rationem improbat Suarez: Tum quia (inquit) hac significatio non est essentialis Sacramento, Tum etiam, quia alias sequeretur, quod non posset Confessarius, etiam de licentia poenitentis, revelare confessionem.

Sed haec frivola sunt: Primum quidem, quia falsum est quod hac significatio non sit essentialis Sacramento; cum Sacramentum poenitentiae essentialiter significet gratiam remissionem peccatorum, per quam teguntur seu remittuntur peccata. Secundum verò, tum quia quando Confessarius de licentia poenitentis revelat confessionem, nulla fit injuria poenitenti, nec ullam poenitens inde confusionem percipit. Tum etiam, quia in eo casu poenitens dando licentiam Confessario ut sua peccata revelet, facit quod illud quod Sacerdos sciebat solum Deo, seu ut Dei vicarius, sciat etiam ut homo, & ut persona privata ut ait D. Thomas hic art. 4. Unde in eo casu Confessarius non violat sigillum confessionis, sed potius ipse poenitens illud solvit.

Probatur tertio conclusio ab inconvenienti. Si enim aliquando liceret sigillum confessionis violare, totaliter destrueretur Sacramentum poenitentiae; nam ubi scirent homines posse uno casu sua peccata confessa revelari, statim detererentur ab hoc salubri ac necessario medio, probabili-

liter suspicantes aliis etiam casibus similiter id licere; vel omnia sua peccata in confessione non declararent, eo quod non teneamur confiteri peccatum quod probabiliter suspicamur esse à Confessore revelandum: unde etiam si daretur casus quo liceret Confessori peccatum poenitentis revelare, id tamen nunquam habere posset effectum, quia in eo casu poenitens non teneretur suum peccatum confiteri. Ex quo intelliges, doctrinam oppositam, non solum esse perniciosam Sacramento, & destruetivam illius, sed etiam inutilem fini propter quem existimatur esse utilis, puta ad evitandum grave aliquod damnum reipublicae imminens: nemo enim volet confiteri peccata, quorum proditio timebitur; & ita nunquam ejusmodi mala poterunt impediri à prudentibus Confessariis, ut saepe impediuntur, dum inducunt poenitentes, ut à mala voluntate desistant.

§. II.

Solvuntur objectiones.

Obijcies primò: Sicut secretum confessionis est de jure divino ita & ejus integritas, & tamen licitum est in aliquibus casibus, disputatione praecedenti recensitis, facere confessionem non integram: Ergo pariter licitum erit in aliquo casu revelare secretum confessionis.

Respondeo primò, non omnem integritatem confessionis esse de jure divino, sed eam duntaxat quae moraliter est in potentia poenitentis; unde ista semper obligat, nullusque potest assignari casus, in quo liceat poenitenti non facere confessionem formaliter integram; licet plures adduci possint, in quibus non tenetur facere confessionem materialiter integram.

Respondeo secundò, dato Antecedente, negando consequentiam & paritatem; licet enim illa duo praecepta sint de jure divino, praeceptum tamen de integritate est affirmativum, quod solum obligat quando & quomodo fuerit expediens; atque adeò quando in aliquo casu aliter expedire prudenter judicatur, licitum erit facere confessionem non integram. At praeceptum de secreto confessionis non revelando, est negativum, idèque semper obligat, & in omni casu, nullo prorsus excepto, ea est enim natura praeceptorum negativorum.

Obijcies secundò: Interdum revelatio confessionis necessaria est ad averendum grave aliquod malum aut periculum reipublicae imminens, puta ad impediendum ne aliqua haeres in Ecclesiam inducatur: Ergo in eo taltem casu licitum erit revelare confessionem, praesertim cum bonum commune totius Ecclesiae, praerri debeat bono particulari ipsius poenitentis.

Respondeo, concesso Antecedente, negando Consequentiam. Tum quia revelatio secreti confessionis non est medium ordinatum ad succurrendum necessitatibus & periculis hominum. Tum etiam, quia quod est intrinsecè malum (sicut est violatio sigilli confessionis, ut supra ostensum est) nunquam potest assumi ut medium ad procurandum aliquod bonum, vel ad vitandum aliud malum; non enim sunt facienda mala, ut eveniant bona, vel ut alia mala vitentur.

Addo quod cum Sacramentum poenitentiae institutum sit ut medium necessarium ad salutem universae Christianae Republicae, tantò abest quod violatio sigilli confessionis possit conduce-

re ad bonum & conservationem totius Ecclesiae, A
quin potius ex inviolabili huius arctissimi sigilli
observatione, ejus conservatio pendeat; nam, ut
suprà dicebamus, si aliquando liceret sigillum
confessionis violare, totaliter destrueretur pœni-
tentiae Sacramentum.

§. III.

Corollaria præcedentis doctrinae.

13. **EX** dictis inferitur primò, Confessarium Inter-
rogatum de peccatis quæ in confessione audi-
vit, posse etiam cum juramento, negare se ea sci-
re: tum quia in ea non scit ut homo, sed ut Deus,
sen ut Dei Vicarius: tum etiam, quia cum hæc in-
terrogatio non sit facta legitime & secundum or-
dinem juris, responsum illud verissimum est, quia
est propositio negativa de subiecto non suppo-
nente, ut rectè ait Petrus de Ledesma.

24. Inferitur secundo, non posse Confessarium ad
explicandum peccatum proprium in confessione,
revelare peccatum alterius in confessione audi-
tum; quia præceptum sigilli est arctius, quam
præceptum de integritate confessionis, cum ne-
quidem ad mortem vitandam liceat sigillum con-
fessionis violare, & præcepto integritatis con-
fessionis, multò minor damna & pericula excu-
sent, ut constat ex dictis disputatione præceden-
tibus.

15. Inferitur tertio, non posse simul duò Confesso-
res, qui ambo simul pœnitentis peccata in con-
fessione audire, de iis, absque expressa licentia
confitentis, simul loqui, etiam ad finem dirigendi
illum ad salutem æternam; quia licet illa pec-
cata utrique Confessario cognita sint, ea tamen
educere extra iudicium Sacramentale, & inducere
in alium sermonem, est aliquatenus frangere
sigillum, & claustrum Sacramenti Pœnitentiae,
intra quod manere debet materia confessionis.
Ob eandem rationem, ne quidem apud ipsum
pœnitentem, licitum est Confessario loqui de
ejus confessione, extra Sacramentum, sine ejus
licentia & libero consensu. Imò neque potest
Sacerdos sine necessitate, peccata in priori con-
fessione audita pœnitenti exprobrare, cum plus
juris non habeat in materia præcedentis iudicii,
quam pœnitens obligationis ad aliquid repeten-
dum; unde debet peccata prius audita oblivioni
tradere, tanquam Dei Vicarius, qui Ezechiel. 18.
sic ait: Si impius egerit penitentiam, omnium iniqui-
tarum ejus non recordabor.

16. Inferitur quinto, non licere Sacerdoti facere
actionem aliquam, quæ ex natura sua sit expressi-
va peccati in confessione auditi; quia hoc esset
revelare confessionem, non verbo, sed facto; ei
tamen licitum esse exercere omnes illas actiones,
quæ de se sunt indifferentes ad significandum pec-
catum confessum aut non confessum, & possunt
etiam considerari omnibus circumstantiis, fieri
ex aliis motivis. Ex quo intelliges, quòd si tres
homines v. g. fuissent machinati mortem Sacer-
dotis, putà præparando vinum toxicatum, ad
Missam celebrandam; & unus pœnitentià ductus
ei confiteretur, & aperiret paracas insidias, pos-
set Sacerdos in tali casu fugere, aut abstinere à
celebratione, fingendo aliquam infirmitatem re-
pentinam; quia cum hujusmodi actiones de se
indifferentes sint ad significandum peccatum
confessum aut non confessum, & possint, etiam
consideratis omnibus circumstantiis, ex aliis mo-

tivis fieri, ex illis nullo modo sequitur, etiam
indirectè, revelatio criminis.

Inferes quinto, non posse Prælatum in con-
fessionem habitam ad externam pœ-
nitionem, nec proinde ex tali pœnitentia
vere subditum ab officio ad nutum mutabilis, vel
in electione ei denegare suffragium ad officium
quo indignum esse ex confessione novit. Licet
enim non negem, hoc fortè & solo jure divino
& naturali non esse omnino prohibitum, quia
electio fit per vota secreta, nullaque potest
duci suspicio de revelatione confessionis, ut vi-
detur docere S. Doctor hic art. 24. q. 2. hu-
jus: Si aliquis per confessionem aliquem quem au-
dit, novit ipsum esse prælatus indignum, potest
denegare suffragium; quia ex multis aliis causis
dicitur quis indignus ad prælatus officium; quare
peccato, sicut ex defectu scientie, vel etate, vel alio-
rum hujusmodi: Nihilominus hoc jure Ecclesiasti-
co & positivo prohibitum est, decreto scilicet
Clementis VIII. an 1593. die 28. Maii, quo
prohibet superioribus ne ad regimine vacante
cognitione ex confessionibus delinquentium
rum hoc sit vel minijm pœnitenti incommo-
dum. & habeat vim occultæ reprehensionis cul-
parum quas in confessione aperuit. Non prohi-
bentur tamen superiores per tale decretum, ad
abstinendum ab aliquibus actibus exterioribus
giminis, ex quibus rationabiliter non potest nobis
di confessio magis gravis & onerosa, quàm
est quòd superiores ex notitia quam habet per con-
fessionem, reddatur prudentior & caucior ad
regendum, ad impediendas peccata & occasiones
ad visitanda septa Monasterii, ne ulli peccato-
gressus furivus, & similia.

ARTICULUS II.

*Quæres cadant sub sigillo confessionis, & qui
per se ad illud servandum obligentur?*

QUANTUM ad primum, dicendum est, ma-
teriam in quam primò & directè cadit obli-
gatio sigilli, esse peccata omnia etiam venialia,
& circumstantias eorum; quia licet venialia
solutè non sit materia gravis, respectivè tamen
ad confessionem, censetur gravis, quia ex co-
pula revelatione confessio reddetur odiosa,
plerique enim nolunt etiam venialia que com-
mittunt, ab aliis sciri; & aliunde etiam pericu-
lum esset, ne ex imprudentia Confessarii, morta-
lia pro venialibus interdum degerentur. Est
tamen hæc differentia inter mortale & veniale,
quòd non potest Confessarius dicere sine reve-
latione sigilli, tale pœnitentem fuisse confessum
peccatum mortale in genere, bene tamen potest
asserere de veniali; quia omnis qui ad Sacra-
mentum accedit, debet habere materiam suffi-
cientem, non tamen necessariam.

Secundò sub sigillo confessionis cadunt de-
fectus natalium, inhabilitates naturales, imperi-
ationes personales, & irregularitates, etiam si
ne peccato contraxerint, quando hæc aliquo modo
sunt circumstantiæ peccatorum, vel ad ea expi-
anda necessaria. Unde non potest Episcopus Or-
dines publicè petenti denegare ei quem ex illa
confessione novit esse irregularem, aut Parochus
foeminam & virum in conjuges non copulans,
quos ex sola confessione novit ad conjugium el-
se inhabiles. Item Confessarius non potest re-
futare